

YATIRIM DESTEK OFİSİ
INVESTMENT SUPPORT OFFICE

Diyarbakır

DİYARBAKIR YATIRIM FIRSATLARI

KARACADAĞ
KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

DİYARBAKIR YATIRIM FIRSATLARI

İÇERİK

1-4 Temel Göstergelerle Diyarbakır

5-18 Neden Diyarbakır

19-22 Diyarbakır'ın Tarihi Kültürel Varlıkları Ve Turizm Potansiyeli

23-30 Yeni Teşvik Sistemi

31-34 Diyarbakır'da Yapılabilecek Yatırımlar

35-38 Diyarbakır'da Planlanan Büyük Projeler

39-40 Diyarbakır'da Yatırım Yapan Bazı Firmalar, Diyarbakır'daki Bankalar

41-42 Diyarbakır Yatırım Destek Ofisi

43-44 Notlar

TEMEL
GÖSTERGELERLE
DIYARBAKIR

NÜFUS

Diyarbakır Türkiye'nin en yoğun nüfusa sahip **12.** ilidir.
1.635.048 kişi (2014, TÜİK)

TARIM

- * Diyarbakır **577 hektar** tarım arazisi ile Türkiye'nin en büyük **7. büyük** tarım arazisine sahiptir.
- * Diyarbakır ekonomik olarak Türkiye'nin sulanabilir tarım arazilerinin **% 5'**ine sahiptir.
- * Diyarbakır **% 8'**lik payıyla en fazla pamuk üretimi yapan **5.** il.
- * Diyarbakır **1,4 milyon** tonluk üretim ile (**% 4' lük payıyla**) en fazla tahıl üretimi yapan **5.** il.

İHRACAT

- * 2014 yılında Diyarbakır, başta Irak ve diğer Ortadoğu ülkeleri olmak üzere **61 farklı ülkeye** toplam **313 milyon dolar** ihracat gerçekleştirmiştir.
- * Gelecek 5 yılda **500 milyon dolar** ihracat hacmine ulaşması beklenmektedir.

TEMEL

GÖSTERGELERLE

DİYARBAKIR

GAP

Dünyanın en büyük entegre kalkınma projelerinden olan **Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP)**'nin uygulama alanındaki en önemli illerden biri Diyarbakır ilidir.

KALKINMA

Diyarbakır, Onuncu Kalkınma Planı'nda (2014 - 2018) "**Bölgesel Büyüme Merkezi**" olarak tanımlanmıştır.

HAVAYOLU

Diyarbakır Havaalanı **1,8 milyon** yolcu ile Türkiye'deki en fazla yolcu taşıyan **11.** havaalanıdır. (DHMİ, 2014)

Uluslararası uçuşlara imkan tanıyacak **5 milyon** kapasiteli yeni terminal binası **2015 yılı** sonu itibariyle faaliyete geçecektir.

NEDEN DİYARBAKIR

GENÇ VE DİNAMİK İŞ GÜCÜ

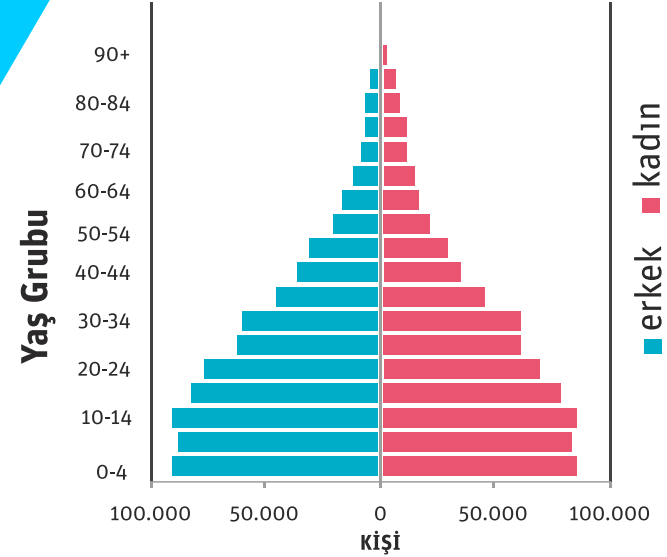
- Türkiye'nin **12.** büyük nüfusu.
- Merkez nüfusu **963.457.**
- Türkiye'de ortalama yaş **30,1** iken Diyarbakır'da **21,7**'dir.
- Nüfus projeksiyonuna göre **2023** yılında Türkiye'nin en büyük **11.** ili olacaktır.

Yıllar	2013	2015	2017	2019	2021	2023
Diyarbakır	1.615.053	1.661.074	1.707.231	1.753.156	1.798.521	1.842.923
Türkiye	76.481.847	78.151.750	79.766.012	81.321.569	82.816.250	84.247.088

NEDEN DİYARBAKIR

Diyarbakır Nüfus Piramidi

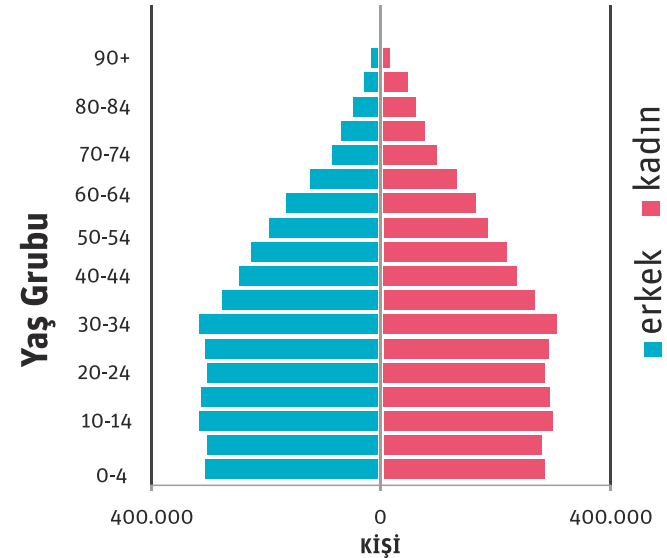
Nüfusun % 64'ü
30 yaşın altında.

Çalışma yaşındaki nüfus:
993.459 (15-64 yaş)

20-30 yaş arasında 298 bin iş gücü.
Bu sayı Türkiye'deki
23 ilin nüfusundan daha büyük.

Diyarbakır'da
73 adet düz lisede 83 bin öğrenci ve
72 adet meslek lisesinde
33 bin öğrenci bulunmaktadır.

Türkiye Nüfus Piramidi

NEDEN DİYARBAKIR

DICLE ÜNİVERSİTESİ
"Bilgi, Pedagoji ve Bilişimsel Faaliyetin Kurumları"

ÜNİVERSİTE

"Diyarbakır'da biri özel iki üniversite gençleri geleceğe hazırlıyor"

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

29.540 öğrenci
1.309 Öğretim Elemanı
2.000 personel
1.200 yataklı Araştırma Hastanesi.
14 Fakülte

ARAŞTIRMA MERKEZİ

İlde Tarım, Bilim ve Teknoloji, Yenilenebilir Enerji alanında toplam 12 adet Araştırma ve Uygulama merkezi bulunmaktadır.

TEKNOPARK

İlde 1 adet Teknopark bulunmaktadır.

NEDEN DİYARBAKIR

ALTYAPISI GÜÇLÜ OSB'LER

DİYARBAKIR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Merkeze Uzaklığı	22 km, 20 dakika
Toplam Alan Büyüklüğü	721 Ha
Parsel Sayısı	329
Ana Sektörler	Mermer, Tekstil, Gıda, Plastik-Kimya, Elektrik Makinaları, Yapı Malzemeleri
Doluluk Oranı	% 75

DİYARBAKIR TARIMA DAYALI İHTİSAS BESİ OSB

Merkeze Uzaklığı	22 km, 20 dakika
Toplam Alan Büyüklüğü	180 Ha
Parsel Sayısı	113
Ana Sektörler	Besicilik
Doluluk Oranı	% 50

NEDEN DİYARBAKIR

OSB'LERDE ORTALAMA FİYATLAR, LOJİSTİK KONUM VE ULAŞIM

OSB'LERDE ORTALAMA FİYATLAR

Arsa Fiyatı	15 TL/m ²
Elektrik	20 Kr / kWh (Ortalama)
Su	1,45 TL/ton
Kanalizasyon	0,45 TL/m ³
Doğalgaz	0,80 TL/m ³
İnşaat Maliyeti	300 TL/m (maliyetler kullanılan materyallere göre değişebilir)

LOJİSTİK KONUM ve ULAŞIM

Diyarbakır,
*Türkiye ve Avrupa'nın
Ortadoğuya Açılan
Kapısı*

- İstanbul uçakla **1 saat 40 dakika**, Ankara **1 saat 15 dakika** mesafede.
- İskenderun Limanı karayoluyla **5 saat**, Mersin Limanı **6 saat** mesafede.
- Irak'a açılan Habur Sınır Kapısı karayoluyla **3 saat** mesafede.
- Suriyeye açılan Akçakale Sınır Kapısı **3 saat** mesafede.

NEDEN DİYARBAKIR

GÜÇLÜ İÇ PAZAR VE GENİŞ HİNTERLAND

10 milyon tüketici

DİYARBAKIR:
1,6 milyon

IRAK

SURİYE

BITLİS: 338 bin

MUŞ: 411 bin

ŞIRNAK: 289 bin

SIİRT: 318 bin

BİNGÖL: 266 bin

BATMAN: 558 bin

ELAZIĞ: 569 bin

ADİYAMAN: 598 bin

MARDİN: 789 bin

ŞANLIURFA: 1,8 milyon

GAZİANTEP: 1,9 milyon

*Diyarbakır'dan 4 saatlik karayolu mesafesi ile 10 milyon nüfusa (tüketiciye) ulaşılabilmektedir.

TARIM VE HAYVANCILIK POTANSİYELİ

Tarımsal faaliyetlerden
Diyarbakır'ın elde ettiği
yıllık gelir **3,6 milyar TL**
(1,6 milyar dolar)

TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ (TL)

Yıllar	2003	2011	2013
Bitkisel üretim değeri (1000 TL)	960.199	1.910.202	2.039.472
Canlı hayvanlar değeri (1000 TL)	289.095	1.167.267	1.209.914
Hayvansal ürünler değeri (1000 TL)	219.485	294.924	388.144
Toplam	1.468.779	3.372.393	3.637.530

NEDEN DİYARBAKIR

YENİLENEBİLİR ENERJİ

DİYARBAKIR'DA YÜKSEK PERFORMANS
SAĞLANABİLECEK DOĞAL ENERJİ KAYNAKLARI

GÜNEŞ ENERJİSİ

JEOTERMAL ENERJİ

BİYOĞAZ

Çermik Kaplıcaları

DİYARBAKIR

TARİHİ KÜLTÜREL VARLIKLAR VE
TURİZM POTANSİYELİ

Diyarbakır tarımın ilk kez yapıldığı ve birçok medeniyetin doğduğu tarihi Bereketli Hilal'de yer almaktadır.

DİYARBAKIR

*33 medeniyete ev
sahipliği yapmıştır.*

DİYARBAKIR

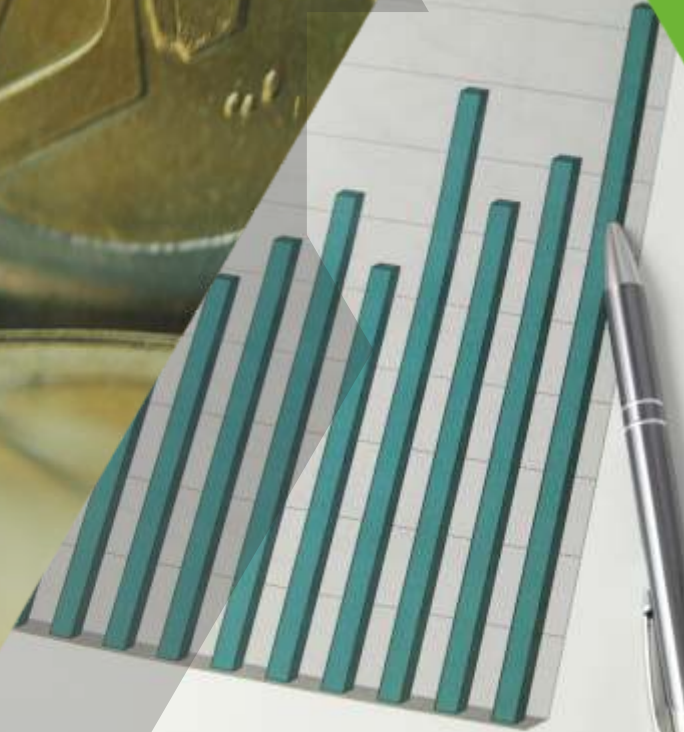
TARİHİ KÜLTÜREL VARLIKLAR VE
TURİZM POTANSİYELİ

Diyarbakır, geleneksel yaşamın güzelliği ile renkli sosyal ve kültürel aktivitelerin yapıldığı modern donatılarıyla hem geleneksel hem de modern hayatın birleşimidir. **Diyarbakır bir çok olanak sunmaktadır:** tarihi surları, geleneksel ürünlerin yapılıp satıldığı tarihi çarşı ve hanları, müze ve butik otel olarak kullanılan tarihi evleri, modern otel ve alışveriş merkezleri, stadyum, konser ve sinema salonları.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

DEVLET TEŞVİKLERİ

“Diyarbakır ili, yeni teşvik sisteminde destek miktarının en fazla olduğu 6.Bölge içinde yer almaktadır.”

YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARAR

- * Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesi,
 - * Üretim ve istihdamın artırılması,
 - * Uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma- geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesi,
 - * Uluslararası doğrudan yatırımların artırılması,
 - * Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
 - * Kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesidir.

BÖLGELER

Bölge 1

Ankara
Antalya
Bursa
Eskişehir
İstanbul
İzmir
Kocaeli
Muğla

Bölge 2

Adana
Aydın
Bolu
Çanakkale
Denizli
Edirne
Isparta
Kayseri
Kırklareli
Konya
Sakarya
Tekirdağ
Yalova

Bölge 3

Balıkesir
Bilecik
Burdur
Gaziantep
Karabük
Manisa
Mersin
Samsun
Trabzon
Uşak
Zonguldak

Destek Unsurlar

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği (Sadece 6. bölgede ve 10 yıl)
- Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Sadece 6. bölgede ve 10 yıl)

6. bölgede yer alan Diyarbakır ilinde Bölgesel Teşvik Uygulamasından faydalanmak için asgari **500 bin TL sabit yatırım** yapmak yeterlidir.

Bölge 4

Afyonkarahisar
Amasya
Bartın
Çorum
Düzce
Elazığ
Erzincan
Hatay
Kastamonu
Kırıkkale
Kırşehir
Kütahya
Malatya
Nevşehir
Rize
Sivas

Bölge 5

Adıyaman
Aksaray
Bayburt
Çankırı
Erzurum
Giresun
Gümüşhane
Kahramanmaraş
Kilis
Niğde
Ordu
Osmaniye
Sinop
Tokat
Tunceli
Yozgat

Bölge 6

Ağrı
Ardahan
Bingöl
Bitlis
Diyarbakır
İğdır
Kars
Mardin
Muş
Siirt
Şanlıurfa
Şırnak
Van

KDV İSTİSNASI

Asgari sabit yatırım tutarının üstündeki Teşvik Belgesine haiz yatırımcılara teşvik belgesi kapsamında yapılacak makina ve teçhizat ithal ve yerli teslimleri katma değer vergisinden istisna edilecektir.

GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ

Asgari sabit yatırım tutarının üstündeki Teşvik Belgesi kapsamındaki yatırım malları, İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken Gümrük Vergisinden muaf tutulacaktır.

VERGİ İNDİRİMİ

Asgari sabit yatırım tutarının üstündeki yatırımlara uygulanacak yatırıma katkı oranları ve vergi indirim oranları yandaki tabloda görüldüğü gibi uygulanacaktır. Yeni teşvik sistemi ile ayrıca yatırım döneminde yatırıma katkı uygulaması başlatılmış olup yatırımcılar yatırıma katkı tutarının % 80'ine kadar olan kısmını diğer faaliyetlerinden elde ettikleri ticari kazançlarına uygulama imkanı getirilmiştir. Diğer % 20'sini de Diyarbakır'da yapmış olduğu yatırım sonrası işletme döneminde elde edeceği kazancına uygulanacak olan kurumlar vergisinden düşeceklerdir.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları Dönem Oranları

Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Dönem Oranları		
Bölgeler	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırım Dönemi (%)	İşletme Dönemi (%)
1	15	50	50	50
2	20	55	55	45
3	25	60	60	40
4	30	70	65	35
5	40	80	70	30
(DİYARBAKIR) 6	50	90	80	20

“OSB’lerdeki yatırımlarda Yatırıma **Katkı Oranı % 55** olarak uygulanacaktır.”

SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında gerçekleşen istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlık bütçesinden karşılanır.

Bölgeler	31.12.2015'e kadar	01.01.2016 itibariyle
1	2 Yıl	-
2	3 Yıl	-
3	5 Yıl	3 Yıl
4	6 Yıl	5 Yıl
5	7 Yıl	6 Yıl
(DIYARBAKIR) 6	10 Yıl	7 Yıl

*“OSB'deki yapılan yatırımlarda bu destek unsuru 6. bölgede **12 yıl** olarak uygulanacaktır.”*

GELİR VERGİSİ STOPAJI DESTEĞİ

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında gerçekleşen istihdam için ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlık bütçesinden karşılanır. Bu destek sadece 6. bölge illerinde ve 10 yıl süreyle uygulanır.

SİGORTA PRİMİ İŞÇİ HİSSESİ DESTEĞİ

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında gerçekleşen istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlık bütçesinden karşılanır. Bu destek sadece 6. bölge illerinde ve 10 yıl süreyle uygulanır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİYLE DİYARBAKIR'DA İŞÇİ MALİYETİ

SİGORTA PRİMİ
DESTEĞİ
İŞVEREN PAYI

SİGORTA PRİMİ
DESTEĞİ
İŞÇİ PAYI

GELİR VERGİSİ
STOPAJI
DESTEĞİ

417 TL / KİŞİ
164 \$ / KİŞİ

Normalde asgari ücretli bir işçinin işverene maliyeti **1.411 TL (553 \$)**'dir. Yeni teşvik sistemiyle beraber Diyarbakır'daki bir işçinin işverene maliyeti yaklaşık olarak **934 TL (413 \$)**'dir.

Çalışan Sayısı	Destek Tutarı /kişi (aylık)	Destek Süresi (Ay)	10 yıl boyunca Toplam Destek Tutarı
10	417 TL	120	500.400 TL
20	417 TL	120	1.000.800 TL
50	417 TL	120	2.502.000 TL
100	417 TL	120	5.000.400 TL
500	417 TL	120	25.020.000 TL
1000	417 TL	120	50.040.000 TL

Bölgeler	Destek Oranı		Azami Destek Tutarı
	TL Cinsi Kredi	Döviz Cinsi Kredi	
1	-	-	-
2	-	-	-
3	3 Puan	1 Puan	500
4	4 Puan	1 Puan	600
5	5 Puan	2 Puan	700
6 Diyarbakır	7 Puan	2 Puan	900

FAİZ DESTEĞİ

Yeni teşvik sistemi kapsamında uygulanacak Faiz Desteği oranları bölgesel bazda yandaki tabloda görüldüğü gibidir. 6. bölgede yer alan Diyarbakır ilinde yapılacak Asgari sabit yatırım tutarı üzerindeki yatırımlarda kullanılacak olan yatırım kredilerinde TL bazında 7 puan, döviz kredileri bazında 2 puan faiz indirimi uygulanacaktır.

* 1 \$ = 2,55 TL olarak hesaplanmıştır.

YATIRIM YERİ TAHSİSİ

Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre uygun yer olması halinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

KARŞILAŞTIRMALI BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMASI

DESTEK UNSURLARI						
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi (%) OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
Yatırıma Katkı Oranı (%) OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
İşveren His Desteği (Destek Süresi OSB İçi)	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği	YOK	YOK	✓	✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

DİYARBAKIR'DA

YAPILABİLECEK YATIRIMLAR

TARIM VE HAYVANCILIK

- * *Bitkisel ve Hayvansal Üretim*
- * *Tarım Makinaları*
- * *Sulama Sistemleri ve Ekipmanları*
- * *Zirai İlaçlar ve Gübre*
- * *Yem*
- * *Besi Ekipmanları*

ORGANİK TARIM

- * *Tahıl, Bakliyat, Et, Süt Üretimi*
- * *İşlenmiş ve Dondurulmuş Gıda Ürünleri*
- * *İşlenmiş Et Ürünleri*
- * *Bitkisel ve Hayvansal Yağ Üretimi*
- * *Meyve ve Sebze Kurutma Tesisi*
- * *Meyve Suyu*

DİYARBAKIR'DA

YAPILABİLECEK YATIRIMLAR

*YENİLENEBİLİR ENERJİ

Güneş Enerjisi

Biyokütle- Biyogaz

Yenilenebilir Enerji Sistemlerinin Üretimi

Yenilenebilir Enerji Yan Sanayi Ürünleri

Teknik ve Mühendislik Hizmetleri

Jeotermal Enerji (Çermik Kaplıcaları)

*YAPI MALZEMELERİ, KİMYA, PLASTİK

Yapı Malzemeleri ve Kimyasalları

Elektrik Makinaları

(Transformatör, Dalgıç Pompa,
Kablo, Aydınlatma Sistemleri)

Boru

Ambalaj Malzemeleri

*TEKSTİL

Pamuk İpliği Üretimi

İplik ve Kumaş Boyama

Örme ve Dokuma Kumaş Üretimi

Teknik Tekstil Üretimi

Organik Tekstil Üretimi

Hazır Giyim

* LOJİSTİK

Yurtiçi ve Yurtdışı Karayolu

Demir Yolu Bağlantısı

Lojistik Hizmetler

Depo, Antrepo

DİYARBAKIR'DA PLANLANAN BÜYÜK PROJELER

TEKSTİL İHTİSAS OSB

Diyarbakır'da 145 hektar büyüklüğünde bir alanda Tekstilkent (Tekstil İhtisas OSB) kuruluyor.

Tekstil İhtisas OSB'nin faaliyete geçmesiyle beraber, bünyesindeki hazır giyim ve konfeksiyon işletmelerinde yaklaşık 7.500 kişinin istihdam edilmesi öngörülmektedir.

DİYARBAKIR'DA PLANLANAN BÜYÜK PROJELER

12

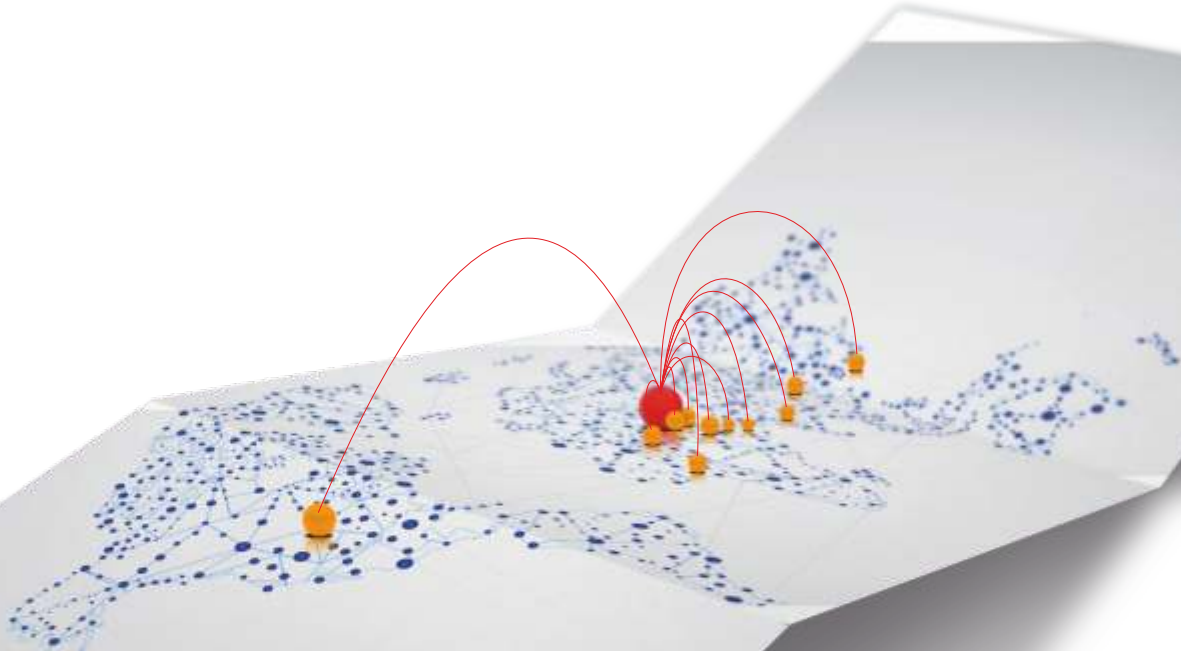
13

14

DİYARBAKIR LOJİSTİK MERKEZİ

Diyarbakır'da 180 hektar büyüklüğünde bir alanda Lojistik Merkez kuruluyor.

DİYARBAKIR'A YATIRIM YAPAN BAZI FİRMALAR

DİYARBAKIR'DAKİ BANKALAR

AKBANK	DenizBank 	 FINANSBANK	 Garanti
 HALKBANK	HSBC 	ING BANK	Şekerbank
 TEB	TÜRKİYE BANKASI	 Fibabanka	 BANK ASYA
 YapıKredi	VakıfBank 	 İLBANK	 T.C. ZİRAAT BANKASI
alBaraka 	 KUVEYTTÜRK	 BURGAN BANK	Türkiye Finans

YATIRIM DESTEK OFİSİ
INVESTMENT SUPPORT OFFICE

Diyarbakır

KARACADAĞ
KARACADAĞ INVESTMENT SUPPORT OFFICE

DİYARBAKIR

YATIRIM DESTEK OFİSİ

Diyarbakır YDO genel olarak aşağıdaki faaliyetleri yürütmektedir:

- İlin iş ve yatırım ortamını Ulusal ve Uluslar arası düzeyde tanıtmak ve ile yatırımcı çekmek,
- Yatırımcılara ücretsiz bilgi sağlamak ve onları yönlendirmek,
- İlin iş ve yatırım ortamına ilişkin analiz, rapor ve strateji çalışmaları yapmak/yaptırmak,
- İlin iş ve yatırım ortamına ilişkin envanter çalışmaları yürütmek,
- İş ve yatırım ortamının geliştirilmesine yönelik olarak ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak, Yatırımları izlemek,
- Devlet yardımlarına ilişkin olarak, ilgili mevzuatta belirtilen iş ve işlemleri yapmak,
- Yatırımcıların izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemlerini, ilgili makam ve merciler nezdinde sonuçlandırmak üzere ajans yönetim kurulu adına tek elden takip ve koordine etmek,
- Bilgilendirme ve raporlama çalışmaları yapmak.

DİYARBAKIR YATIRIM DESTEK OFİSİ

🏠:Selahattini Eyyubi Mah. Urfa
BulvarıNo:15/A 21080
Bağlar/DİYARBAKIR / TÜRKİYE

☎ :0 (412) 237 12 16-17

📠 :0 (412) 237 12 14

✉ :dbakirydo@karacadag.org.tr

www.investdiyarbakir.com

👉 www.karacadag.org.tr

📞 **DESTEK HATTI**
444 63 21

*“Yatırımlarınız için
Doğru Anahtar”*